

Hökuggla

Sällsynt häckfågel i norra Sverige i gles barrskog, vid hyggen och myrar samt i fjälltrakterna. Antal och utbredning varierar starkt mellan olika år beroende på gnagartillgången. Många år saknas arten helt över stora områden medan den andra år häckar talrikt även söderut till Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län. Tillfälliga häckningar i Götaland.

Den viktigaste faktorn utöver halvöppna områden med god gnagartillgång är förekomst av lämpliga håligheter lämpliga som boplats.

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Populationsutveckling:

1980–2012: stabil (fluktuerande)

2001–2012: okänd (fluktuerande)

Fågeldirektivet: Bilaga 1

Häckningsperiod: 10 mars – 10 juli

Ekologiska krav

Hökugglan föredrar gles skogsmark, i kanten av gnagarrika, öppna områden som myrar, hyggen, kraftledningsgator och liknande. De häckar främst i håligheter i grövre träd och på murkna högstubbar, exempelvis sådana som lämnats kvar på och i anslutning till hyggen. Arten kan vara vanlig under smågnagarår i fjällnära skogar, i första hand i den övre barrskogen men också i ren fjällbjörkskog om där finns tillgång till lämpliga häckningsplatser.

Äggen lägger de i trädhåligheter, främst i ett gamla spillkråkehål, dock inte i färska sådana som är för djupa ner till den blivande bobalen. Djupet under hålet bör inte överstiga 20-25 cm. Andra lämpliga boplatser är hål efter kvistbrott i grova murkna stammar samt toppen av grövre murkna högstubbar eller avbrutna stammar. Hökugglan påträffas ibland häcka i knipholkar. Sällsynt förekommer häckningar i risbon av rovfåglar och kråkfåglar.

De viktigaste faktorerna inför häckningen är tillgång till boplatser och god tillgång till byten. Födan består i huvudsak av smådäggdjur men om gnagartillgången är liten eller försämras under häckningen tas också mindre fåglar som byten., Bytena fångas oftast efter kort flygtur från en torraka eller annan utsiktsplats. Under häckningstid fångas en stor del av bytena på hyggen, ibland ändå upp till ett par kilometer från boplatserna.

Häckningen påbörjas tidigt under våren och ungarna lämnar boet under maj eller i juni beroende på när äggen kläcktes. Ungarna stannar kvar i området och matas av föräldrarna under ett par veckor eller tills de hunnit klättra upp i intilliggande träd/skog där de övar för att bli flygkunniga.

Foto: AW Anders Wirdheim

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Det går inte att säga att ett visst hålträd kommer att nyttjas av hökugglor eftersom det är ovanligt att samma hål används av just hökugglor nästa häckningssäsong. Knipa, tornfalk, pärluggla är arter som kan använda dem. Spara därför med hög prioritet alla potentiella häckningsplatser vid skogsbruksåtgärder.

- Avstå från avverkning eller markbearbetning inom minst 100 meter från, aktiva boplatser för hökuggla under perioden 10 mars-10 juli. Under ruvningen och med alla ungar i boet kan honan sitta i närheten utan att visa oro vilket gör att man kan luras tro att det inte är någon häckning. Hökugglor varnar intensivt med ungar utanför boet eller när ungarna snart ska lämna det. Särskilt hanen kan göra mycket snabba och riktigt närgångna attacker i syfte att skrämja bort upplevda hot mot ungarna.
- Spara hänsynsträd i form av enstaka och/eller grupper av grövre tallar och särskilt aspar, som har förutsättningar att bli lämpliga häckningsplatser för spillkråka men även för andra hackspettarter och därmed även för andra arter som är beroende av den typen av håligheter. Dessa träd måste sparas även vid kommande skogsbruksåtgärder!
- Spara alla hålträd och murkna träd, bland annat de med hål efter kvistbrott och bohål av spillkråka.
- Spara alltid högstubbar och annan död, stående ved, även om de inte ser ut att vara användbara som boplatser för ugglor just för tillfället.
- Var uppmärksam på att ungar som just lämnat boet inte kan flyga. De sitter spridda på marken och/eller i träden i närheten under minst en vecka i området runt boplatserna.

Skogsvårdslagen säger

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägogränser och myrstackar, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m. Spara hålträd och andra biologiskt värdefulla träd (SKSFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer (SKSFS 7:17).

Indikator på skyddsvärd skog

Hökugglan häckar i grövre hålträd och på högstubbar på eller i direkt anslutning till hyggen och är inte en indikator på skyddsvärda skogsmiljöer.

Regional tillämpning

Hökugglan förekommer mer regelbundet och i högre tätheter i norra Sveriges inland (väster om E45). I Norrbottens inland som helhet och även nära kusten där det kan finnas utvecklade håligheter i träd, häckar hökugglor mer eller mindre frekvent under goda sorkår. Förekomsten är sparsammare längre söderut. Söder om den biologiska norrlandsgränsen är den bara tillfällig.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

Generellt gynnar alla åtgärder som gynnar spillkråka även hökugglan och de andra fågelarter som är beroende av eller utnyttjar spillkråkans bohål.

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

Lästips

Artfakta för hökuggla. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102622>. ArtDatabankens webbplats,

<http://lappugglan.se/index.php/mina-favoriter-mainmenu-67/49-hgla-surnia-ulula>